

PAM

Pla d'Acció per al Multilingüisme

Universitat d'Andorra
2025-2030

Document de Política Lingüística

Grup de Recerca en Llengües (GREL)

UNIVERSITAT
D'ANDORRA

Preàmbul

El Pla d'Acció per al Multilingüisme (PAM) és l'instrument de política lingüística de la Universitat d'Andorra (UdA). Aquest document va néixer l'any 2014 arran de la necessitat de la institució de marcar una línia general per a la gestió i la promoció de les llengües en l'àmbit universitari. En l'article 11 de la Llei 14/2018, del 21 de juny, de l'ensenyament superior¹ es fa referència a la política lingüística de la Universitat en dos punts: (1) El català és la llengua pròpia de l'ensenyament superior públic d'Andorra i (2) S'han d'establir programes de foment d'altres llengües, que poden tenir el caràcter de llengua vehicular en el desenvolupament de programes docents i de recerca.

En aquests marcs legal, el PAM dona resposta a les necessitats lingüístiques específiques de l'UdA i incideix principalment en dos eixos: la promoció del català com a llengua oficial d'Andorra i l'impuls del multilingüisme com a resposta a la realitat sociolingüística del Principat, a un sistema universitari i a un món laboral cada cop més global. El Grup de Recerca en Llengües (GREL) de l'UdA és l'agent encarregat de formular el contingut del PAM, el qual inclou propostes informades. Concretament, a partir de la recerca que es desenvolupa en la línia de recerca del GREL² sobre el multilingüisme, es defineixen periòdicament el perfil sociolingüístic de la comunitat universitària així com les necessitats lingüístiques a les quals cal donar resposta en els diferents àmbits d'activitat, com la docència, la recerca o la gestió.

Finalment, com a membre de la Xarxa Vives d'Universitats (XVU), l'UdA té en compte el seu pla de política lingüística conjunt³ que estableix més de 30 línies d'actuació cada any. A més, des de l'any 2023 l'UdA també segueix els principis de la [Carta Universitària de la Llengua](#) de la XVU. Aquesta carta estableix una declaració que posiciona el català com a llengua comuna de les vint-i-dues universitats membres, i serveix com a guia per gestionar els usos lingüístics, tant orals com escrits, en l'àmbit universitari.

¹ [Llei 14/2018](#), del 21 de juny, de l'ensenyament superior: Núm. 44 any 2018 (18 de juliol de 2018)

² [Pàgina web](#) del GREL

³ [Pla de Política Lingüística](#) de la Xarxa Vives d'Universitats (2019)

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	3
2. CONTEXT	7
2.1. Marc d'aplicació	7
2.1.1. Marc legal	7
2.1.2. Marc normatiu i metodològic	7
2.2. Context sociolingüístic	8
2.2.1. Col·lectiu d'estudiants	9
2.2.2. Col·lectiu de personal	11
3. EIXOS I OBJECTIUS DEL PAM	12
4. ÀMBITS D'ACTUACIÓ	13
4.1. Institucional i de comunicació	13
4.2. Gestió i administració	13
4.3. Docència	14
4.4. Recerca i transferència	14
4.5. Internacionalització	15
5. ACCIONS A DESENVOLUPAR	16
5.1. Fases transversals de seguiment	16
5.2. Taula d'accions per al període 2025-2030	18
CONSIDERACIONS FINALS	23
REFERÈNCIES	23

1. INTRODUCCIÓ

Andorra mostra una peculiaritat lingüística que no es troba en altres territoris de parla catalana. El català n'és l'única llengua oficial i la llengua de treball principal de les institucions, com és la Universitat d'Andorra (UdA). Tot i això, com que Andorra és una societat plurilingüe, l'UdA també es caracteritza per la riquesa lingüística que conviu a través dels seus parlants (Bastida et al., 2015). Com a reflex del context nacional, els membres de la seva comunitat tenen plena competència en almenys dues llengües, i molts en parlen més de dues, com el castellà, el francès, el portuguès o l'anglès, entre altres. És per això que l'UdA articula la seva gestió de les llengües sobre dos eixos principals: d'una banda, promoure el coneixement i l'ús del català com a llengua pròpia i patrimoni cultural; de l'altra, obrir-se a l'àmbit internacional a través del coneixement i ús d'altres llengües.

En un marc més ampli, l'UdA s'alinea amb les tendències d'altres universitats del territori europeu. En matèria de política lingüística, el Parlament Europeu⁴ recomana que els ciutadans coneguin com a mínim dues llengües estrangeres com a component clau per promoure el plurilingüisme i la multiculturalitat. Des del Consell d'Europa⁵ es defensa també l'aprenentatge d'altres llengües com a estratègia per reforçar la cultura democràtica i la cohesió entre els pobles. En aquest sentit, els centres educatius tenen el deure de dotar els estudiants de la competència lingüística necessària que els prepari per al futur personal i professional. Així mateix, l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES) promou la mobilitat dels estudiants i el personal, especialment a les universitats. Un aspecte intrínsec de la mobilitat internacional és el coneixement d'altres llengües, i es prioritza l'anglès com a llengua de comunicació internacional.

En aquesta línia, a l'UdA l'anglès també es considera la llengua de comunicació global i té efectivament un paper destacat tant en l'àmbit acadèmic com en el laboral. La participació de la universitat en les [xarxes universitàries](#) internacionals a les qual pertany es vehicula molt sovint en anglès, tal com es fa a la xarxa Network of Universities of Small Countries and Territories (NUSCT). A més, es potencia l'ús d'altres llengües importants en el context sociocultural andorrà, com és el cas del francès, entre altres. Cal destacar que l'UdA també forma part de l'Agence Universitaire de la Francophonie (AUF), una de les xarxes universitàries més grans del món.

⁴ [Pàgina web](#): European Parliament - Fact Sheets on the European Union

⁵ [Pàgina web](#): Council of Europe - Language Policy

Amb l'objectiu de regular i fomentar aquest context multilingüe, la Universitat d'Andorra defineix en el seu Pla d'Acció per al Multilingüisme (PAM) les línies mestres per a l'ús i el coneixement del català així com la promoció de diverses llengües dins la institució.

Finalment cal destacar que el PAM està alineat amb els eixos estratègics⁶ de la Universitat d'Andorra, en els quals es basa la seva raó de ser.

A continuació, es presenta una descripció del context legal i sociolingüístic (punt 2) de l'UdA, seguit dels eixos d'actuació del PAM juntament amb els seus objectius corresponents (punt 3). En el punt 4 es detallen els àmbits d'actuació i finalment, en el punt 5, les accions a desenvolupar, seguint unes fases transversals de *diagnosi*, *regulació*, *suport* i *avaluació*.

2. CONTEXT

2.1. Marc d'aplicació

2.1.1. Marc legal

En el marc nacional, l'article 11 de la Llei 14/2018, del 21 de juny, de l'ensenyament superior⁷ (BOPA, 2018) es fa referència a les llengües que han de ser presents a l'ensenyament superior en dos punts: (1) El català és la llengua pròpia de l'ensenyament superior públic d'Andorra; (2) S'han d'establir programes de foment d'altres llengües, que poden tenir el caràcter de llengua vehicular en el desenvolupament de programes docents i de recerca. La Llei 15/2018, del 21 de juny, de la Universitat d'Andorra⁸ (BOPA, 2018) defineix la naturalesa pública de la institució i li atorga autonomia acadèmica, científica, gestora, administrativa i financera. Aquesta autonomia dota l'UdA de capacitat per establir la seva pròpia política lingüística, adaptada a la realitat cultural i social d'Andorra. Per tant, la Llei 15/2018 proporciona un marc jurídic que permet a l'UdA definir el català com a llengua pròpia i oficial, mitjançant els seus Estatuts⁹ (BOPA, 2003) i reglaments interns. El català té un paper central en la docència, les activitats acadèmiques i la comunicació institucional, essent la llengua de referència per a la comunitat universitària. A més, l'UdA té el compromís d'afavorir el coneixement i la difusió de la llengua catalana i la cultura del Principat d'Andorra entre tota la comunitat universitària. Així mateix, els Estatuts també emparen el foment d'altres llengües, amb la finalitat de dotar els estudiants i el personal de competències multilingües. Això possibilita que la Universitat pugui desenvolupar programes acadèmics, de recerca i altres activitats en altres idiomes segons les necessitats acadèmiques, promovent així la inclusió d'altres llengües en l'oferta educativa i investigadora.

Com a resum de l'anterior, els Estatuts estableixen, doncs, les bases per a una política lingüística que, tot respectant el català com a llengua pròpia, incorpora una perspectiva multilingüe i multicultural que enriqueix l'entorn universitari.

2.1.2. Marc normatiu i metodològic

El Marc Comú Europeu de Referència per a les Llengües (MECR) promou el plurilingüisme i estableix estàndards per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de llengües. En

⁷ [Llei 14/2018](#), del 21 de juny, de l'ensenyament superior: Núm. 44 any 2018 (18 de juliol de 2018)

⁸ [Llei 15/2018](#), del 21 de juny, de la Universitat d'Andorra: Núm. 55 any 2003 (16 de juliol de 2003)

⁹ [Estatuts](#) de la Universitat d'Andorra del 7-7-2003

aquest context, l'UdA ha integrat els principis del MCER en el seu Pla de Política Lingüística, amb l'objectiu de fomentar un enfocament plurilingüe en la formació dels seus estudiants i assegurar-ne la qualitat. Aquest plantejament és essencial perquè els titulats siguin competents en diverses llengües i puguin competir en un mercat laboral globalitzat. L'UdA posa especial èmfasi en el domini del català, com a llengua oficial d'Andorra, així com en les altres llengües en què es comuniquen i treballen els membres de la comunitat, reflectint la realitat sociolingüística del país i les exigències internacionals. Pel que fa als estudiants, la universitat ha de garantir que desenvolupin competències lingüístiques sòlides i adaptades als nivells establerts pel MCER, per tal de facilitar tant la mobilitat acadèmica com la professional. Actualment, un dels requisits lingüístics més comuns per fer una mobilitat a altres universitats és un nivell mínim de B2 en anglès. Segons el Departament d'Educació del Consell d'Europa, aquest nivell llinar correspon al nivell requerit de forma generalitzada per les universitats del territori europeu¹⁰. Així mateix, per al personal de la universitat, el pla considera els nivells de competència lingüística i les capacitats específiques que requereixen els seus perfils professionals per promoure l'ús i l'aprenentatge de les llengües.

2.2. Context sociolingüístic

Des del Grup de Recerca en Llengües (GREL) s'administra de manera periòdica una enquesta sociolingüística a tota la comunitat de l'UdA per tal de definir un imatge actualitzada dels diferents col·lectius i poder adaptar així el pla de política lingüística, basat en decisions informades.

Segons l'última enquesta sociolingüística del 2023, els dos col·lectius sondejats (estudiants i personal) mostren un perfil molt alineat, com és d'esperar, amb l'estudi nacional que es realitza periòdicament des del Grup de Sociologia d'Andorra Recerca Innovació (ARI)¹¹ per encàrrec del Departament de Política Lingüística del Govern d'Andorra. Segons l'estudi més recent, del 2022, les llengües més emprades en la societat andorrana són el català i el castellà en proporcions molt similars segons el context, seguides del portuguès, el francès i l'anglès (Andorra Recerca Innovació, 2022). Arran de la publicació de l'informe en una compareixença pública, el ministeri encarregat de cultura va ressaltar la utilitat d'aquest estudi per tenir una imatge actualitzada del panorama lingüístic del país, alhora que va posar l'accent sobre la tendència a la baixa en l'ús del català, en comparació a períodes d'estudi anteriors. Així mateix, es va evidenciar la necessitat de "continuar treballant de forma intensa per revertir la tendència a l'ús predominant del castellà"¹².

¹⁰ [Pàgina web](#): European Commission - European Education Area

¹¹ [Estudis d'Usos lingüístics](#) publicats al web d'Andorra Recerca + Innovació

¹² [Notícia](#) publicada a la pàgina web de Cultura - Govern d'Andorra

2.2.1. Col·lectiu d'estudiants

Pel que fa al col·lectiu d'estudiants, l'enquesta sociolingüística del GREL mostra que els usos del **català** i el **castellà** són molt similars en la gran majoria d'aspectes analitzats. Pel que fa als nivells lingüístics percebuts en català, el 81% dels estudiants consideren que tenen entre els nivells C1 i C2 en les seves habilitats per entendre, llegir, parlar i escriure la llengua. En el cas del castellà, el 92 % també atorga els nivells C1 i C2 a les mateixes habilitats.

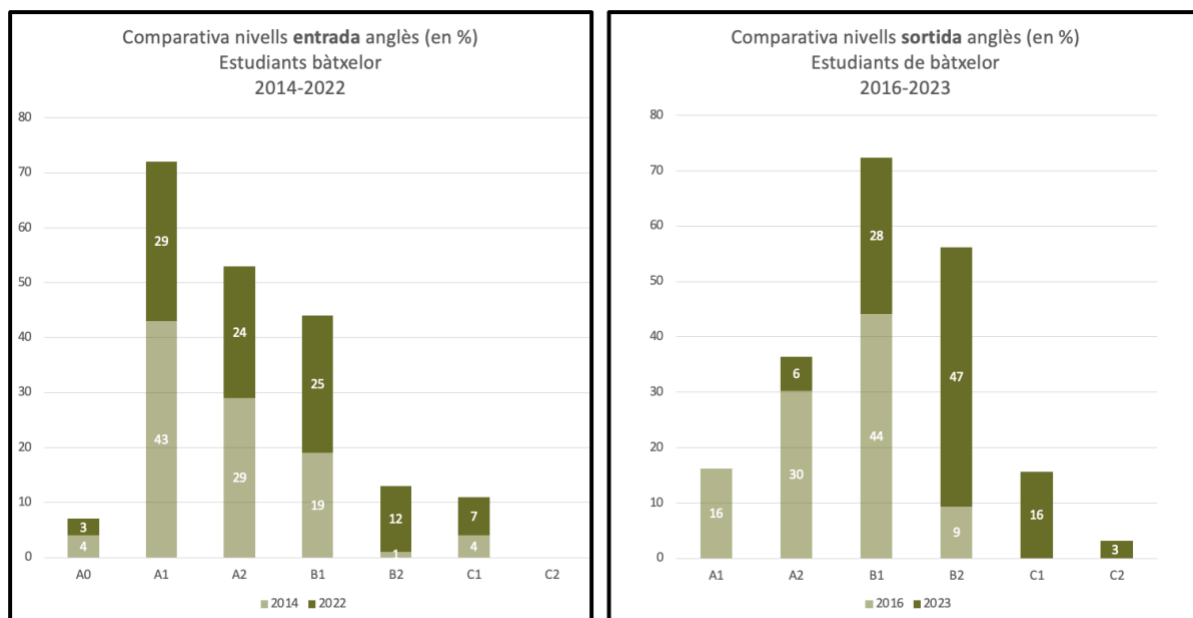
En el cas de l'**anglès**, els nivells percebuts es distribueixen entre l'A1-A2 (27%), el B1-B2 (46%) i el C1-C2 (25%). En aquesta llengua, les percepcions es poden contrastar també amb els nivells reals d'entrada que s'extreuen d'una prova sistemàtica de posicionament inicial entre els estudiants de primer cicle, que indica la distribució següent: A1-A2 (48%), B1-B2 (41%) i C1-C2 (25%). S'observa, doncs, que el nivell percebut dels estudiants s'ubica clarament per sobre del nivell real avaluat. A més, els resultats del mateix test de nivell que s'administra al final dels estudis en llengua anglesa indiquen que, malgrat que els resultats de sortida han millorat entre el període 2016-2023, cal seguir reforçant l'aprenentatge de l'anglès per pujar el gran gruix a un nivell mínim de B2. Pel que fa als nivells de sortida, les dades més recents, del 2023, mostren com es concentren entre el B1 (28%), el B2 (47%) i el C1 (16%).

Cal remarcar que durant aquest període, a més dels cursos d'anglès i matèries vehiculades en anglès, s'han implementat alguns canvis curriculars que han modificat el context educatiu de l'UdA i que per tant s'han de tenir en compte a l'hora de valorar l'augment del nivell competencial en llengües. Per una banda, s'ha desplegat un model educatiu competencial en la majoria de plans d'estudis. En aquest enfocament, les llengües deixen de ser un element de formació aïllada per vincular-se directament amb les tasques competencials dels estudiants. Aquesta metodologia competencial es basa en gran part en un enfocament d'aprenentatge basat en projectes, on l'ús de la llengua adquireix sentit, ja que té una finalitat comunicativa en un context real (Beckett, 2006). Això potencia l'aprenentatge significatiu i contextualitzat de les llengües. Per una altra banda, en el bàtxelor en Ciències de l'educació, els nivells de sortida tant en llengua anglesa com en llengua francesa s'han elevat al nivell C1 per a aquells estudiants que trien alguna d'aquestes llengües com a especialitat dels seus estudis.

Si comparem les condicions d'entrada i sortida en el mateix període, constatem que els nivells d'entrada no mostren una pujada proporcional dels nivells de sortida i que per tant,

l'esforç que s'està fent a l'UdA d'augmentar els nivells de coneixement en anglès són lents però eficients, i que s'haurien de potenciar a través de la recerca i la innovació.

Figura 1. Comparativa de nivells d'anglès dels estudiants de bàtxelor d'entrada (2014-2022) i sortida (2016-2023)

En **francès**, els nivells percebuts són generalment més baixos i més distribuïts entre els nivells A1-A2 (20%), B1-B2 (32 %) i C1 (10%). En les formacions on aquesta llengua és necessària o rellevant per al futur professional, el fet que el 20% es troba per sota d'un nivell intermedi implica un esforç addicional tant per part de l'estudiant com per part de la universitat per fer pujar el nivell fins al mínim requerit, el qual sol ser entre un B2 i un C1.

Quant a l'ús que fan de les llengües en diferents contextos, observem que amb els serveis de l'UdA, tendeixen a utilitzar majoritàriament el català (62%), seguit del castellà (28%) i el francès o l'anglès (10%). Contràriament a aquesta tendència que afavoreix l'ús del català, amb els companys fan principalment ús del castellà (41%), seguit del català (37%) i de lluny per d'altres llengües com l'anglès (8%), el francès (7%) i el portuguès (6%).

Pel que fa la rellevància de les llengües per al seu futur professional, es pot destacar que els estudiants valoren principalment l'anglès (48%) i el francès (29%). Amb menys importància, mencionen altres llengües com l'italià (7%), el xinès (6%), l'alemany (4%) o el portuguès (2%).

Paral·lelament, des del GREL també es tenen en compte les avaluacions de qualitat dels cursos de llengües. Aquestes avaluacions es recullen des del Consell de la Qualitat de l'UdA de forma periòdica mitjançant enquestes de satisfacció. De mitjana, les respostes del

col·lectiu d'estudiants mostren un nivell molt alt de satisfacció, amb uns resultats que se situen entre 8/10 i 9/10. Addicionalment, s'observa que els comentaris posen de manifest els següents aspectes que es poden millorar en les formacions de llengües:

- Oferir més formacions d'anglès i llengües romàniques
- Oferir recursos d'autoaprenentatge
- Fer un seguiment més personalitzat de l'aprenentatge
- Potenciar la comunicació oral centrada en temes d'interès
- Alternatives de formacions gratuïtes i compatibles amb horaris laborals

Per tal de donar resposta a aquestes necessitats, caldria contemplar recursos complementaris a l'aula, on sovint es treballa una proposta única per a tots els estudiants. A més, una oferta de cursos que combinin horaris de classes fixes amb tasques asíncrones, poden oferir més personalització i flexibilitat per satisfer tot tipus de perfils d'estudiants (els virtuals, els que compaginen els estudis amb la feina, etc.).

2.2.2. Col·lectiu de personal

Des d'una visió general, el personal té un bon domini de, com a mínim, tres llengües, principalment el català, el castellà i l'anglès i/o francès, i una gran part en domina d'altres. En termes estadístics, la majoria del personal administratiu i tècnic (PAT) (88%) i docent (96%) atorga un nivell C1-C2 al seu domini del **català**.

En la seva percepció de coneixement de l'**anglès**, el PAT percep el seu nivell majoritàriament en un B1-B2 (58%) mentre que el professorat ubica el seu domini principalment entre C1-C2 (52%).

En **francès**, els nivells del PAT es distribueixen entre les franges A1-A2 (33%), B1-B2 (31%) i C1 (36%) i el del professorat mostra uns nivells molt més repartits en proporcions d'aproximadament 20% des del nivell A1 al C2.

En el si de la universitat, el personal gairebé sempre fa ús del català com a llengua de treball i empra altres llengües quan les seves tasques professionals així ho requereixen. Pel que fa les llengües que voldrien continuar aprenent, de manera similar al col·lectiu d'estudiants, el PAT valora principalment l'anglès (83%) i el francès (33%). El personal docent atorga també la màxima importància a continuar formant-se en anglès (67%), seguit del francès (33%), entre altres llengües (italià, portuguès, rus, xinès).

Finalment, a través dels comentaris es poden destacar alguns aspectes a millorar, els quals coincideixen en part amb les avaluacions del col·lectiu d'estudiants:

- Reforçar la competència de producció oral en les formacions d'anglès i francès
- Oferir formacions focalitzades en l'aplicació de les llengües en tasques professionals

3. EIXOS I OBJECTIUS DEL PAM

La Universitat d'Andorra (UdA) manté un ferm compromís amb la promoció i la preservació del català com a llengua pròpia de la institució i com a vehicle de cohesió social i acadèmica. Alhora, l'UdA aposta per un model multilingüe que facilita el desenvolupament de competències lingüístiques i culturals en un entorn globalitzat. Per assolir aquests objectius, s'han definit dos eixos d'actuació que guiaran les accions estratègiques de l'UdA en matèria lingüística: la promoció del català i el multilingüisme. Aquests eixos inclouen objectius específics orientats a mantenir i fomentar el català a l'àmbit universitari i a promoure una formació plurilingüe i multicultural adaptada a les necessitats actuals de l'educació superior i la recerca.

▪ Eix 1. Promoció del català

Objectius:

- Promoure i reforçar l'ús social del català en la vida de la comunitat universitària.
- Incrementar el nivell lingüístic del català en tota la comunitat universitària, a través d'accions formatives.
- Promoure l'excel·lència acadèmica en català entre els estudiants de l'UdA.
- Promoure la recerca en català com a llengua pròpia així com sobre temàtiques de llengua catalana.
- Vetllar per al correcte ús del català en les publicacions i comunicacions en els àmbits de la docència, la recerca i la gestió.

▪ Eix 2. Multilingüisme

Objectius:

- Millorar les competències plurilingües i multiculturals de la comunitat.
- Promoure la recerca en francès i en anglès com a llengua de visibilitat internacional, així com totes aquelles que siguin més rellevants per al treball d'investigació.
- Garantir un equilibri raonable entre el català com a llengua principal de treball a l'UdA i les altres llengües quan el català no pot complir els objectius.
- Garantir una acollida lingüística des d'un enfocament multicultural als estudiants internacionals nouvinguts a Andorra.

4. ÀMBITS D'ACTUACIÓ

En aquest apartat es descriuen les activitats dels diferents àmbits d'actuació de la Universitat d'Andorra que es veuen afectades pel PAM. Les accions específiques dissenyades per a cada àmbit d'actuació es detallen a l'apartat 5, Accions a desenvolupar.

4.1. Institucional i de comunicació

A l'UdA, la immensa majoria d'actes institucionals, així com les comunicacions –tant internes com externes– es desenvolupen en català. El PAM ha de vetllar perquè la qualitat lingüística d'aquests actes i comunicacions sigui excel·lent, ja que la Universitat ha de ser un model lingüístic per a la societat, dotant dels recursos necessaris per assolir aquesta excel·lència les persones encarregades d'emetre aquestes comunicacions. Així mateix, com a única universitat pública d'Andorra, l'UdA ha de procurar, a través de les accions del PAM, esdevenir un actor rellevant en la promoció de la llengua catalana, tant a Andorra com arreu.

De la mateixa manera, el PAM ha de promoure la qualitat lingüística de la resta de llengües de treball de l'UdA, sobretot en les seves relacions internacionals, ja sigui amb altres universitats o amb institucions de qualsevol caire.

Les activitats dels àmbits institucional i de comunicació en les quals el PAM té una afectació directa són els actes institucionals, les comunicacions externes per totes les vies (notes de premsa, web, correus electrònics, perfils de la institució en xarxes socials, etc.), i les comunicacions internes per totes les vies, així com les publicacions (llibres publicats per l'UdA, Butlletí de l'UdA, etc.).

4.2. Gestió i administració

L'àmbit de la gestió i l'administració és, en moltes ocasions, la porta d'entrada a la Universitat i el primer contacte que tenen tant estudiants com treballadors potencials amb la institució. A més, és un aspecte essencial en el dia a dia de tota la comunitat universitària. Per aquests motius, el PAM ha de vetllar perquè totes les comunicacions que es produeixen en aquest àmbit assoleixin l'excel·lència i protegeixin la llengua pròpia de l'UdA.

Les activitats de l'àmbit de gestió i administració en les quals el PAM intervé de manera explícita són: l'atenció als usuaris, tant oral com escrita, i la producció i emissió de documents legals o administratius (convenis, normatives i altres). En tots els casos, es preveu l'ús prioritari del català amb uns alts estàndards de qualitat lingüística, i seguint les guies d'estil publicades per l'UdA i per altres institucions (com ara la Xarxa Vives). També

es preveu l'ús d'altres llengües en circumstàncies concretes i en comunicacions internacionals.

4.3. Docència

En l'àmbit de la docència és on recau el nombre més gran d'accions previstes pel PAM (vegeu apartat 5). Com a columna vertebral de la vida universitària, i com a activitat eminentment lingüística, el PAM ha de vetllar perquè la docència assoleixi els més alts estàndards de qualitat lingüística, inclogui la visió multilingüe de l'UdA i alhora defensi l'ús i la promoció de la llengua catalana. Així doncs, l'afectació del PAM és present en totes les dimensions de la docència. A efectes de la gestió de les llengües, definim, d'una banda:

- Els estudiants i el professorat locals. El PAM ha de vetllar perquè aquests col·lectius tendixin cap a l'excel·lència lingüística en català i incorporin l'ús d'altres llengües –i en especial l'anglès com a llengua de comunicació internacional– en totes les seves activitats. Aquests objectius s'han d'assolir mitjançant una bona definició dels perfils lingüístics requerits per fer docència, la millora i l'harmonització de la formació lingüística i un bon sistema de suport lingüístic tant per al professorat com per als estudiants, com ara un servei d'assessorament lingüístic i correcció de materials docents, facilitació d'estades a l'estranger o l'augment i millora d'activitats i formacions lingüístiques i culturals.

D'altra banda, i tenint en compte la vocació internacional de l'UdA, el PAM ha d'incidir en:

- Els estudiants i el professorat estrangers. L'UdA té una proporció considerable d'estudiants que provenen de diversos indrets del món i que tenen, per tant, necessitats lingüístiques específiques. El PAM ha de vetllar perquè aquest perfil d'estudiant s'integri ràpidament a l'UdA mitjançant un sistema de suport sòlid i eficaç. D'altra banda, el PAM ha de contribuir a l'augment d'estades de professorat estranger a l'UdA, per tal que la comunitat universitària tingui més exposició a llengües i cultures d'arreu.

4.4. Recerca i transferència

Les 25 tesis defensades des de l'inici del programa de doctorat es distribueixen en les següents llengües: 21 en català (72,4%), 6 en anglès (20,7%), 2 en castellà (6,9%). Cal destacar, però, que actualment el programa de doctorat preveu com a llengües de treball el català i l'anglès. En cas que el doctorand vulgui presentar la tesi doctoral en una altra llengua, caldrà fer una sol·licitud raonada a la Comissió de recerca i de doctorat.

D'un total de 320 publicacions difoses als webs dels grups de recerca de la Universitat, el 43,4% són en castellà, el 32,8% en anglès i el 23,8% en català. Des del PAM, l'impacte més directe en l'àmbit de la recerca rau en la promoció de llengües concretes, segons la

tipologia i l'abast dels treballs d'investigació i en el reconeixement de l'excel·lència acadèmica en treballs de recerca.

4.5. Internacionalització

En l'àmbit de l'activitat internacional de l'UdA, la convivència de les llengües es una característica de pes i cal molt sovint triar la llengua més idònia per a totes les parts i alhora prioritzar la viabilitat de la comunicació amb els interlocutors estrangers. En aquest sentit, calen unes directius de tria i ús de les llengües de treball coherents amb la política lingüística de la institució, tenint en compte els dos eixos prioritaris del PAM (català i multilingüisme). Com a tasques principals del Servei de Programes Internacionals, des d'on es gestionen la majoria de programes internacionals i mobilitats, la comunicació regular amb les institucions sòcies es du a terme principalment en anglès amb universitats d'arreu del món i en català quan es tracta de xarxes catalanoparlants, com la Xarxa Vives. L'ús d'altres llengües, com el castellà, el francès o el portuguès té sentit quan l'interlocutor no domina el català i l'anglès no és la seva primera llengua.

5. ACCIONS A DESENVOLUPAR

Tenint en compte els contextos legal, normatiu, metodològic i sociolingüístic descrits en els apartats anteriors, aquest apartat recull les accions a implementar per donar resposta a les necessitats lingüístiques de la comunitat de l'UdA.

Totes les accions que es proposen en aquest document es recullen en la graella següent, i estan classificades en els diferents àmbits d'actuació. Cada acció es detalla juntament amb els indicadors que haurien de permetre fer un seguiment correcte, tenint en compte les quatre fases transversals següents.

5.1. Fases transversals de seguiment

1. **Diagnosi:** Conèixer la realitat sociolingüística i la dimensió internacional de la Universitat d'Andorra (UdA) abans, durant i després del desplegament del Pla. En aquesta fase, s'inclouen totes les accions de recerca, com la recollida i anàlisi de les dades a través de diferents vies. Les eines més emprades de forma sistemàtica són el qüestionari sociolingüístic (en tota la comunitat) i el test de nivell d'entrada i sortida de l'anglès (en els estudiants). A més, i de manera més específica, es recullen dades sobre les activitats de l'UdA que poden ser d'interès per a la redacció i la implementació del PAM, com són els resultats de les enquestes de qualitat en formacions lingüístiques, el nombre d'estudiants matriculats en l'oferta de cursos en llengües, etc.
2. **Regulació:** Definir drets i deures lingüístics i fixar un horitzó d'assoliment dels objectius. La regulació es concreta en les accions definides a la graella següent i preveu tot allò que la comunitat hauria de garantir per tal de regular els usos i els coneixements de les llengües en línia amb els eixos i els objectius del PAM.
3. **Suport:** Oferir als diversos col·lectius de l'UdA recursos lingüístics en funció de les seves necessitats específiques. Aquesta fase també es concreta en les accions de la graella i cobreixen totes aquelles estratègies de suport lingüístic a la comunitat per millorar la qualitat de l'ús i l'aprenentatge de les llengües.
4. **Avaluació:** Avaluat els objectius assolits, tenint en compte els indicadors de cada acció i fer propostes de millora. En la columna corresponent de la taula d'accions és on es reflecteix aquesta fase, ja que proporciona indicadors concrets per a cada

acció, que han de permetre una avaluació acurada de la implementació del pla, especialment després del seu desplegament.

Per tal de dur a bon terme el seguiment de totes les accions que es detallen a continuació, és necessària una figura professional de perfil lingüístic, que ha de vetllar per la correcta implementació i funcionament del PAM. Aquesta figura seria l'enllaç mancant entre la recerca i la gestió, ja que seria l'encarregada de les tasques administratives i executives del PAM, seguint les recomanacions informades de la recerca del GREL. Addicionalment, aquesta mateixa figura podria aportar un suport lingüístic centralitzat a la comunitat, en línia amb els serveis de llengües d'altres universitats de l'entorn proper.

5.2. Taula d'accions per al període 2025-2030

ÀMBIT	ACCIONS	INDICADORS D'ASSOLIMENT
INSTITUCIONAL I DE COMUNICACIÓ	Aplicar en totes les comunicacions les directrius establertes en guies d'estil oficials tant en català com en anglès, especialment aquelles publicades per l'UdA, la Xarxa Vives i altres institucions rellevants d'ensenyament superior.	• Nombre d'accions de difusió de les guies. • Resultats d'anàlisis aleatoris dels document publicats per l'UdA.
	Promoure campanyes d'ús social i de normalització del català en la vida quotidiana de la universitat.	• Nombre de campanyes per foment del català. • Nombre de seguidors de les campanyes a les xarxes socials.
	Acollir exposicions en el si de la universitat en diferents llengües, especialment aquelles que són properes a la comunitat universitària.	• Nombre d'exposicions en català. • Nombre d'exposicions en altres llengües d'interès per a l'UdA.
GESTIÓ I ADMINISTRACIÓ	Garantir l'ús del català en totes les comunicacions escrites amb els usuaris, assegurant que aquesta sigui la llengua de referència. Pel que fa a la comunicació oral, cal prioritzar també el català com a llengua principal en les interaccions, optant per altres llengües únicament quan sigui necessari per desconeixement de la llengua catalana per part dels usuaris.	• Nivell de percepció de l'estudi sociolingüístic sobre l'ús del català com a llengua principal en les interaccions amb el personal de serveis. • Nivell de satisfacció dels estudiants i del personal en l'enquesta sociolingüística en relació amb l'ús del català com a llengua principal de comunicació i documentació.

	Vetllar perquè els documents legals (convenis, normatives, etc.) siguin en català i, si s'escau, es poden afegir versions dels mateixos documents traduïts a d'altres llengües. En cas d'acords multilaterals, es pot optar per una llengua única per facilitar els processos de treball i comunicació entre totes les parts. Això s'aplica especialment en les xarxes d'universitats anglòfones, francòfones i les associacions iberoamericanes.	• Resultat d'anàlisis aleatoris de les llengües en què se signen els convenis.
DOCÈNCIA	Oferir un pla d'acollida en llengua catalana i /o formació andorrana per tal d'ajudar els estudiants nous al país a integrar-se més ràpidament a la Universitat d'Andorra.	• Nombre d'estudiants nous inscrits en cursos de català o formació andorrana d'acollida. • % d'estudiants que completen amb èxit la formació d'acollida. • Resultats de l'enquesta de satisfacció dels estudiants.
	Oferir un servei d'assessorament lingüístic al professorat per tal de garantir una correcta elaboració del material docent en català però també en altres llengües de formació com l'anglès o el francès.	• % de professorat que utilitza el servei d'assessorament. • Nombre de materials docents revisats pel servei d'assessorament lingüístic, desglossat per llengua.
	Oferir un sistema de <i>peer-review</i> a través del qual el personal docent que s'inicia en la docència en una nova llengua tingui l'opció de demanar que un altre membre experimentat del col·lectiu docent pugui observar i avaluar les seves classes per tal d'aportar millores.	• % de professorat que participa en el sistema de <i>peer-review</i>. • Nombre de sessions de <i>peer-review</i> realitzades. • % de professorat que expressa millores percebudes en les seves habilitats docents després de participar en el sistema de <i>peer-review</i>.

Seguir oferint un ventall variat de formacions i activitats culturals que permetin un millor coneixement de les llengües i les cultures d'interès per a la comunitat de l'UdA.

Treballar en programes d'intercanvi internacional de professorat que permetin captar professorat de parla anglesa i/o francesa i enviar professorat de l'UdA a fer docència a altres universitats sòcies.

Facilitar i harmonitzar l'accés de tots els estudiants de bàtxelor a les formacions lingüístiques, especialment als cursos d'anivellament en anglès o francès d'extensió universitària.

Promoure l'excel·lència acadèmica entre els estudiants, atorgant un premi anual al millor treball de final d'estudis, redactat i defensat en català.

Oferir una aplicació digital d'aprenentatge de llengües pròpia de l'UdA, en el qual els estudiants poden entrenar totes les competències lingüístiques amb activitats complementàries a les classes i adaptades al seu nivell.

- Nombre de formacions multilingües i multiculturals (cursos de perfeccionament professional, aula d'estiu, seminaris, etc.).

- Nombre de professorat convidat de parla anglesa i/o francesa que participa en programes d'intercanvi a l'UdA.
- Nombre de professors de l'UdA enviats a fer docència en altres universitats sòcies a través d'intercanvis.

- Oferta de cursos de llengües en cada pla d'estudis.
- Nombre d'estudiants matriculats de cada pla d'estudis.

- Nombre de treballs presentats al premi.

- Nombre d'estudiants registrats a l'aplicació.

RECERCA I TRANSFERÈNCIA	Promoure la producció i la divulgació de la recerca en català.	• Nombre d'accions de transferència en català (articles en publicacions no especialitzades, xerrades per al públic general, participacions en debats, etc.). • % de tesis doctorals en català.
	Promoure la recerca en català a través de premis propis de l'UdA o d'altres ja existents de reconeixement nacional o internacional de treballs d'investigació en català (ex: Xarxa Vives)	• Nombre de candidatures presentades a premis nacionals i internacionals. • Nombre de premis atorgats a personal investigador de l'UdA.
	Assegurar la qualitat lingüística en les produccions científiques multilingües de la comunitat, oferint un servei de correcció i assessorament lingüístic específic de l'àmbit de la recerca.	• Registre del nombre d'usos del servei de correcció i assessorament per a les produccions científiques.
INTERNACIONALITZACIÓ	Seguir treballant per oferir un nombre mínim de crèdits en llengua anglesa i en totes les formacions, principalment en el nivell de Bàtxelor, amb l'objectiu d'oferir mobilitats d'un semestre en totes les branques d'estudi.	• Nombre de crèdits vehiculats en anglès.
	Promoure les formacions en llengua francesa entre els estudiants, per tal d'ampliar el ventall de possibilitats de mobilitat acadèmica i d'estades formatives a destinacions francòfones.	• Nombre d'estudiants matriculats als cursos de francès. • % de superació dels cursos de francès.
	Recuperar i consolidar el funcionament del Buddy Programme, oferint places de dinamització del programa als estudiants de l'UdA.	• Nombre d'estudiants locals registrats en el grup. • Nombre d'estudiants internacionals registrats cada any.

CONSIDERACIONS FINALS

Aquest document s'ha d'entendre com un desplegament en evolució constant del Pla d'Acció per al Multilingüisme. Tot i que les línies d'actuació estan definides i consensuades, el pla s'anirà revisant i reformulant a mesura que els diferents agents implicats implementin les accions establertes. Es tracta, per tant, d'un procés dinàmic que s'anirà plasmant en revisions i ajustos que han d'acompanyar un pla destinat a regular processos tant dinàmics com el dels usos i els aprenentatges de llengües.

Més enllà del context universitari, caldrà també anar adaptant les activitats que es desenvolupin en els eixos del PAM, en funció dels canvis socials i polítics que es vagin produint al país.

REFERÈNCIES

- Andorra Recerca Innovació. (Agost de 2022). *Estudi sobre coneixements i usos lingüístics de la població andorrana*. [URL](#)
- Bastida, C., Díaz, J.M. i Nicolau, M. (2015). Promoting Multilingualism at the University Level: The Case of Andorra. In *Learning and Using Multiple Languages. Current Findings from Research on Multilingualism* (pp. 315-340). Cambridge Scholars Publishing. [URL](#)
- Beckett, G. H. (2006). Project-based second and foreign language education. *Beckett, G., H. & PC Miller (Eds.), Project-Based Second and Foreign Language education: Past, present, and future*, 1-15. [URL](#)
- Butlletí Oficial del Principat d'Andorra [BOPA]. *Llei 14/2018, del 21 de juny, de l'ensenyament superior*. Núm. 44. (Principat d'Andorra). [URL](#)
- Butlletí Oficial del Principat d'Andorra [BOPA]. *Llei 15/2018, del 21 de juny, de la Universitat d'Andorra*. Núm. 44. (Principat d'Andorra). [URL](#)
- Butlletí Oficial del Principat d'Andorra [BOPA]. *Decret dels Estatuts de la Universitat d'Andorra, del 7-7-2003*. Núm. 55. (Principat d'Andorra). [URL](#)
- Xarxa Vives d'Universitats. (2023). *Carta universitària de la llengua. Principis i recomanacions de política lingüística*. Recuperat de: [URL](#)

Per a més informació: grel@uda.ad